

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

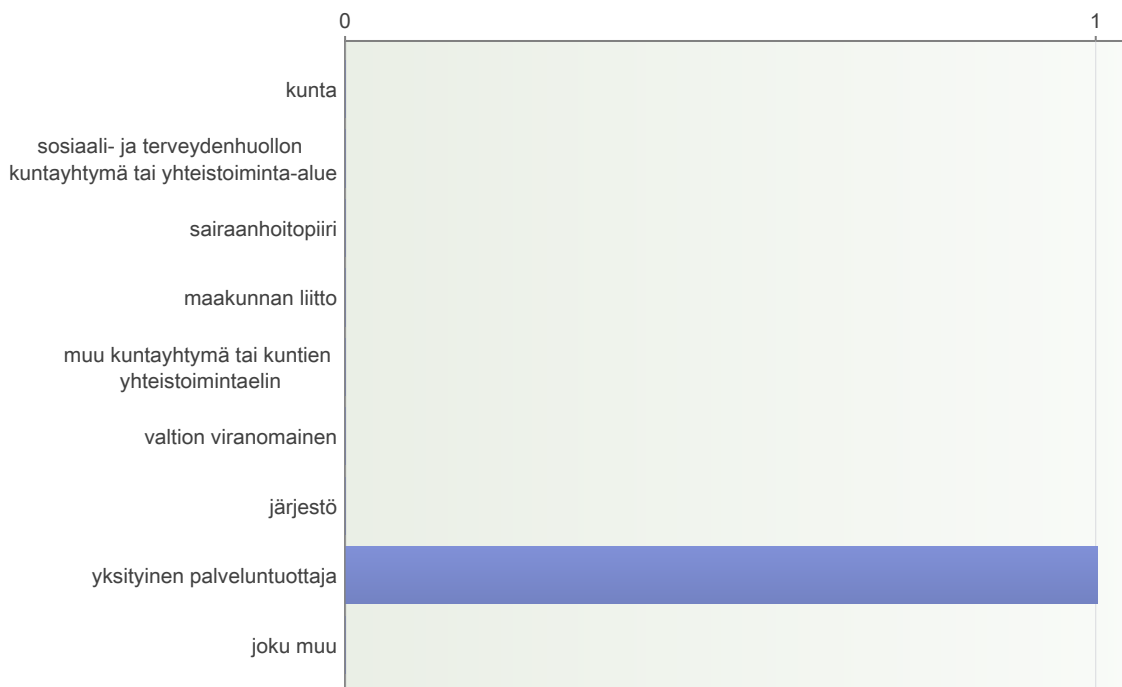
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Instru Optiikka Oy	Catarina Fagerholm	catarina.fagerholm@instru.fi, 05005665266		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

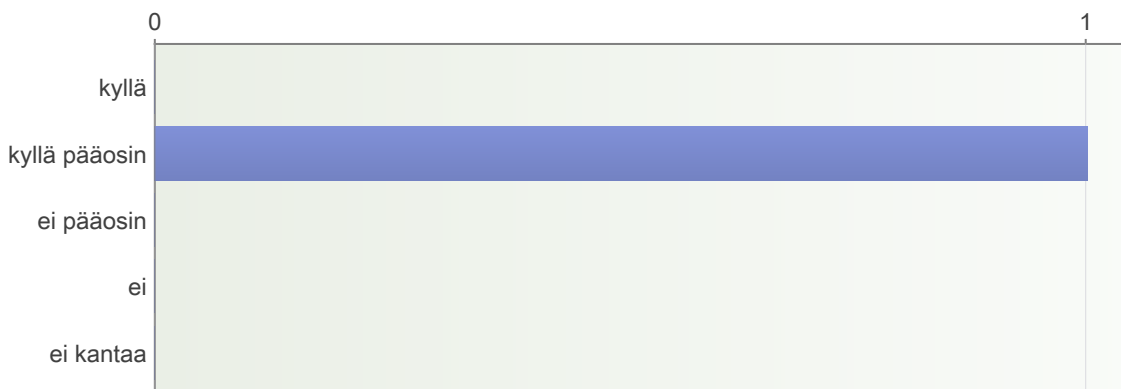
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Julkinen terveydenhuolto ei ole tähän mennessä pystynyt huolehtimaan suomalaisten silmäterveydestä. Siksi Suomeen on syntynyt laaja, lähes 700 optikkoliikkeen verkosto, joka tarjoaa silmäterveyden peruspalvelut mukaan lukien silmälääkärin avovastaanottopalvelut. Julkisessa terveydenhuollossa tuotetaan alle 5 % silmäterveyden peruspalveluista. Toteutuessaan ehdotetulla tavalla valinnanvapauslaki heikentää oleellisesti palveluverkoston toimivuutta erityisesti kasvukeskusten ulkopuolella, mikä tavoitteiden vastaisesti lisää väestön terveys- ja hyvinvointieroja. Mikäli Silmäterveydenpalvelut siirtyvät Sote-keskuksiin tarkoittaa tämä turhia lisäinvestointeja saadakseen silmäterveyden palvelut tuotettua kun taas optikkoliike verkoston tekemät investoinnit laitteistoon ja Kanta-järjestelmään jäisi osittain hyödyntämättä.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

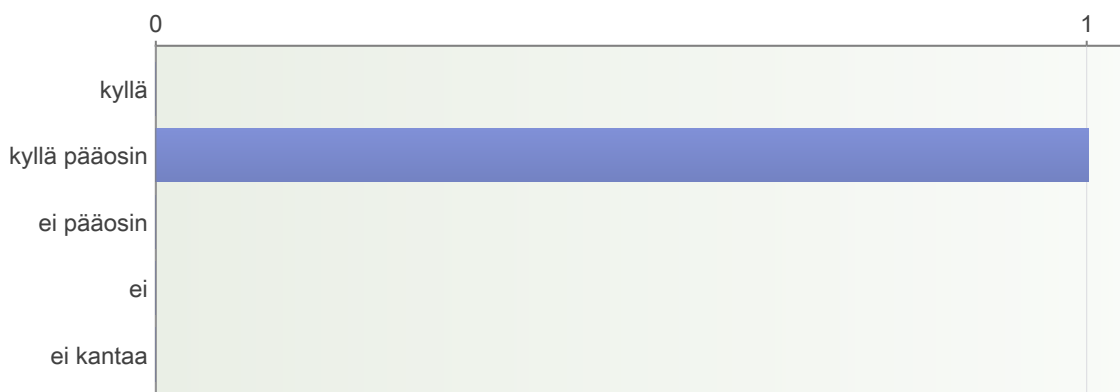
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-uudistus edistäisi selvästi asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihinsa kun hänellä olisi mahdollisuus myös valita ja vaihtaa palveluntuottajaa. Silmäterveyden osalta asiakkaalla mm. suuri osa diabeettisen retinopatian, glaukooman ja ikärappeuman hoitosuunnitelman mukaisesta seurannasta voidaan toteuttaa huomattavasti nykyistä alhaisemmin kustannuksin kun ne tuotetaan laajassa optikkoliikeverkostossa asiakassetelin avulla ja siellä terveydenhuollon ammattihenkilöiden mahdollistaman ammattihenkilöiden työnjaon mukaisesti. Iso osa optikkoliikkeistä ovat investoineet laitteistoon ja potilasjärjestelmiin, jotka mahdollistavat tämän hoidon. Olisi kustannustehokasta hyödyntää tätä olemassa olevaa Silmäterveydenpalvelut tuottavaa verkostoa Sotessa.

7. 3.Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikka lakiluonnos takaa asiakkaalle pääosin hyvät ja riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemansa hoidon ja hoivan toteuttamiseen, niin Silmäterveyden peruspalveluiden osalta lakiluonnos ei anna asiakkaalle lainkaan joustavia mahdollisuuksia hakeutua omaan tilanteeseensa sopivaan palveluun. Asiakas ei tyypillisesti hakeudu silmäterveysongelmien takia lääkäriin tai terveyskeskukseen, sillä useimmiten oireena on heikentynyt näkökyky. Vuosittain lähes miljoona kansalaista lähtee ratkaisemaan tätä näköongelmaa optikon tutkimuksen kautta, mikä johtaa noin 100 000 osalta lääkärinkonsultaatiota vaativan silmäterveysongelman löytymiseen (26% kaikista yksityissilmälääkärikäynneistä). Terveyskeskusten kautta silmälääkärin avovastaanotolle puolestaan hakeutuu THL:n HILMO:n mukaan vuosittain alle 45 000 kansalaista.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

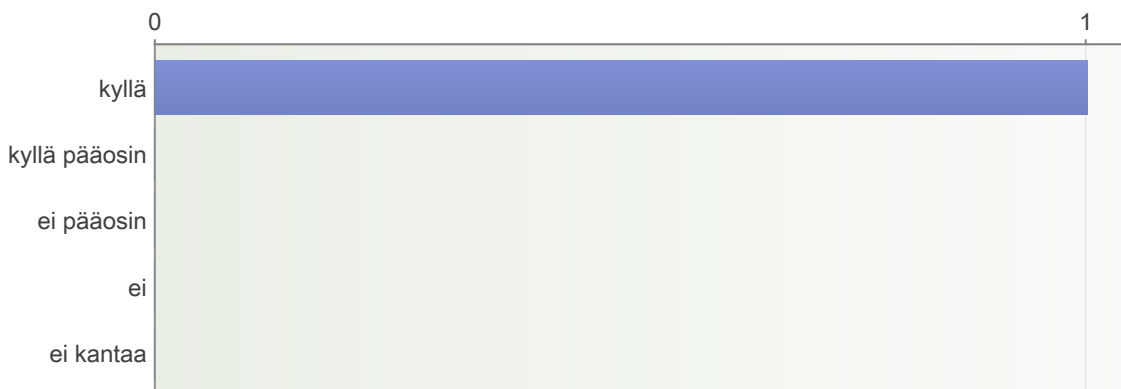
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Silmäterveyden osalta lakiluonnos vaikeuttaisi asiakkaan mahdollisuutta yhteensovittaa silmäterveyden palveluja ja jättäisi hyödyntämättä nykyistä hyvin toimivaa koko maata kattavaa optikkoliikeverkostoa, jossa saatavana sekä Silmälääkäriin että optikon tekemät Silmäterveyden palveluja. Muualla Pohjoismaissa ja EU-alueella, ja myös Suomessa tähän asti, ikääntyvän väestön luomaa silmäterveyden palvelutarpeen kasvun haastetta on pyritty ratkaisemaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden työnjakoa ja -tehtävänsiirtoja laillistettujen optikoiden ja silmälääkärien välillä kehittämällä, sekä mahdollistamalla perustason palveluntuotanto nimenomaisesti siellä minne ihmiset luontaisesti hakeutuvat

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

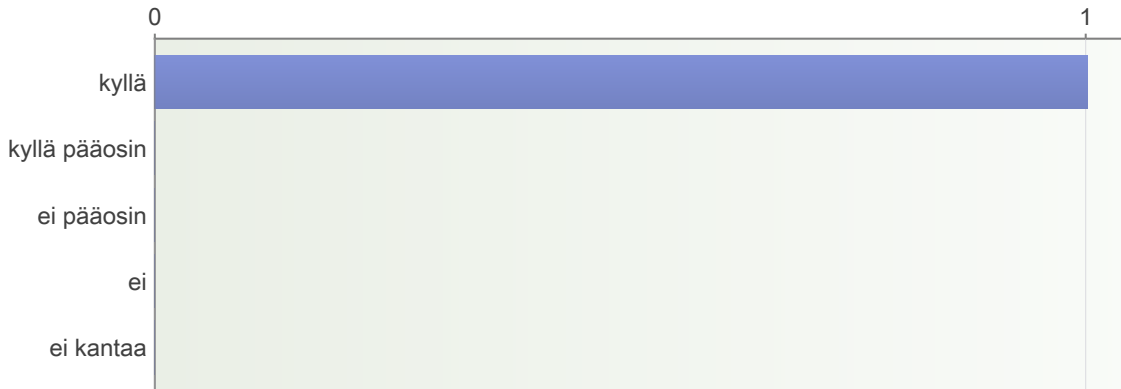

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

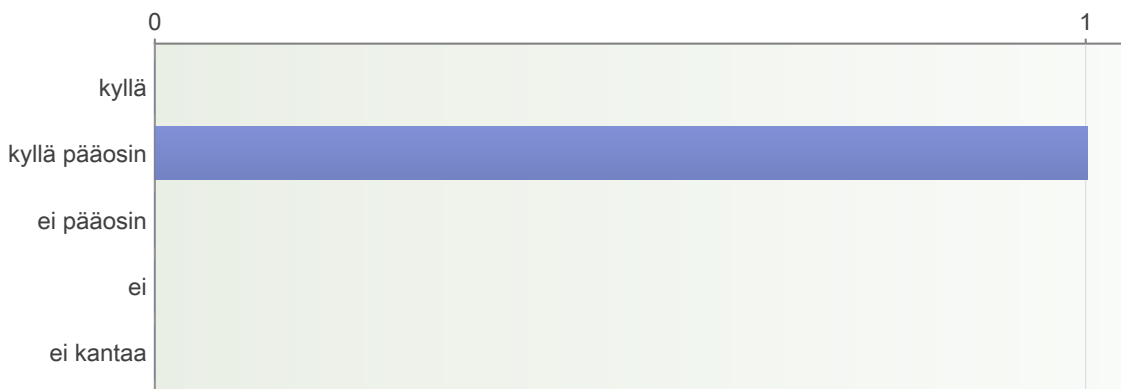

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

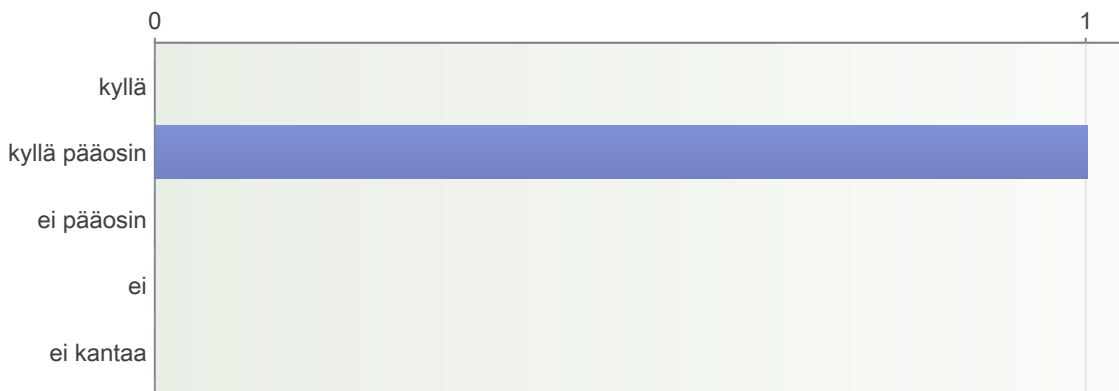
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Silmäterveyden osalta toimintatapoja on jatkuvasti kehitetty ja uusia innovaatioita otettu käyttöön. Mikäli Sote-keskusten yhteyteen tulee velvoite järjestää Silmäterveydenpalvelut tarkoittaa tämän palveluverkoston kasvattamista nykyisen laajan palveluverkoston päälle. Liian laaja palveluverkosto voi johtaa siihen, että halukkuus investoida innovaatioihin heikkenee koska asiakkaita ei tule olemaan riittävästi. Tällä voi olla suuriakin seuraamuksia Silmäterveyspalveluiden kehittämiseksi.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Silmäterveyden osalta esitetty lakiluonnos kasvattaisi kustannuksia merkittävästi ja toisi yhteiskunnalle 80-100 MEUR lisäkustannukset, mikä ei ole linjassa kustannusten hillinnän tavoitteen kanssa. Silmäterveyden osalta silmälääkärin avovastaanottojen tuominen sote-keskusten yhteyteen tuo varovasti arvioiden (HILMO ja Kelan vuositilasto) lähes 330 000 perustervettä, tähän asti Kela-korvausta lukuun ottamatta omalla kustannuksellaan silmäterveydenhoidostaan vastannutta, kansalaista (66% kaikista yksityissilmälääkärikäynneistä) yhteiskunnan kustantamien palveluiden piiriin.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalouksista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskusten lakisääteiseksi palveluvalikoimaksi pitää määritellä vain 18 §:n ensimmäisessä momentissa listatut palvelut.
Erityisesti silmätautien vastaanottopalvelut tulee poistaa sote-keskusten palveluvalikoimasta palveluiden saatavuuden, palveluiden sopivuuden, uusien ja taloudellisempien toimintatapojen varmistamiseksi sekä lakiuudistuksella tavoiteltujen säästöjen aikaansaamiseksi. Lakiesitys saattaa toteutuessaan johtaa silmälääkäripulaan erityisesti vaatimamman hoidon piirissä.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

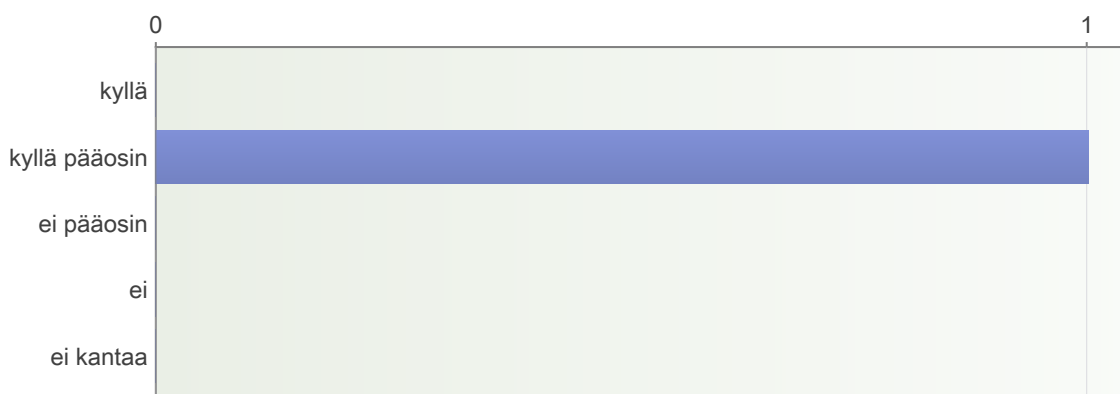
24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- ei kantaa

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

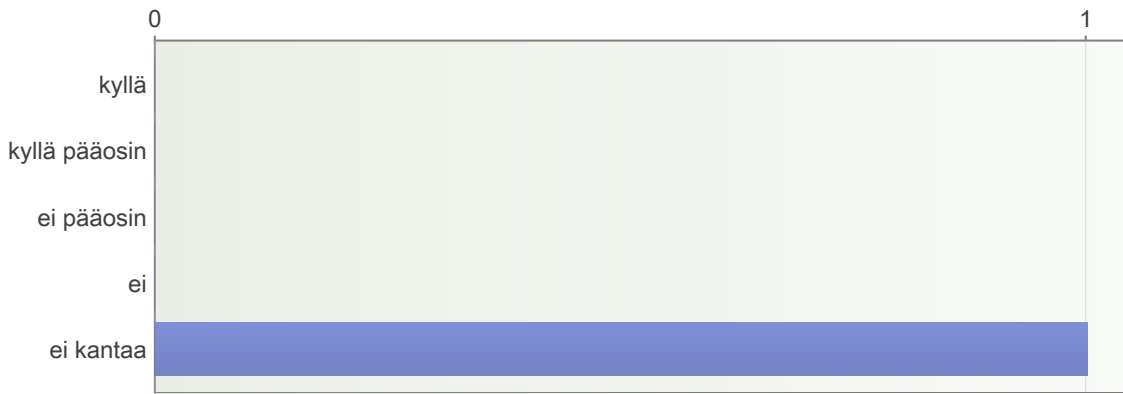

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

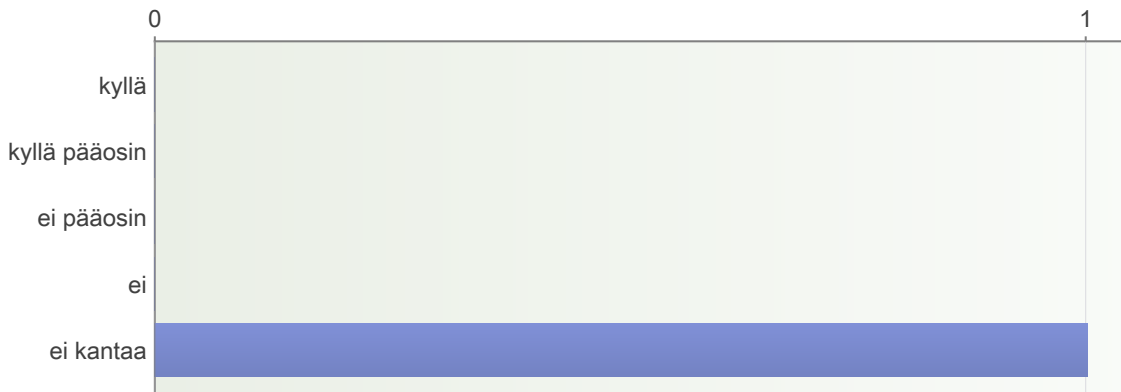

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

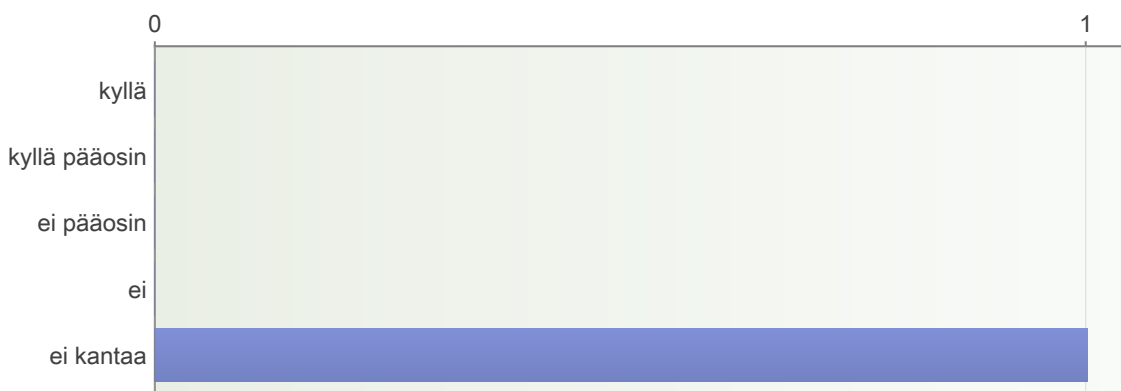

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

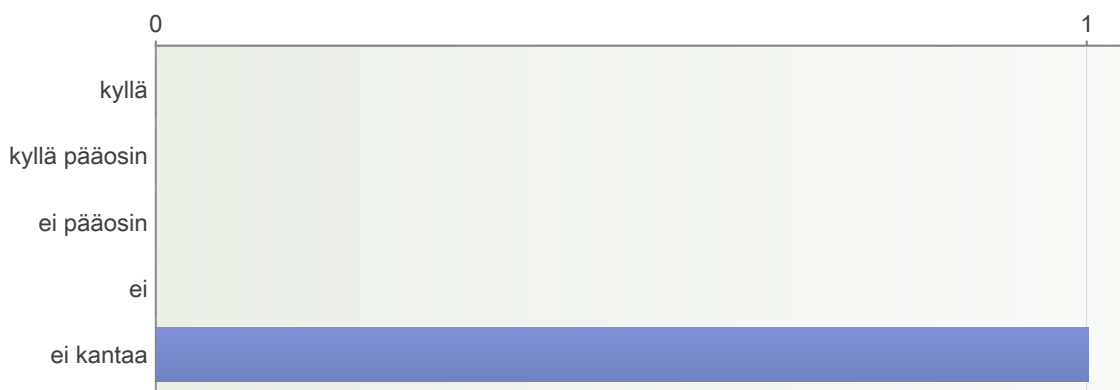
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälään sisältyvä listaus palveluista lisää aidosti kansalaisen valinnanmahdollisuuksia ja sitä kautta mahdollisuuksia vaikuttaa tarvitsemansa hoidon ja hoivan toteuttamiseen
24 § 1 momentin 11 kohdan yksityiskohtaisiin perusteluihin tulisi lisätä gynekologian tapaan silmätaudit, jolloin silmälääkärin avovastaanottopalvelut voitaisiin tuottaa taloudellisesti tehokkaasti nykyisessä palveluverkostossa asiakassetelillä hyödyntäen verkostoon vuosikymmenten aikana tehdyt investoinnit.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

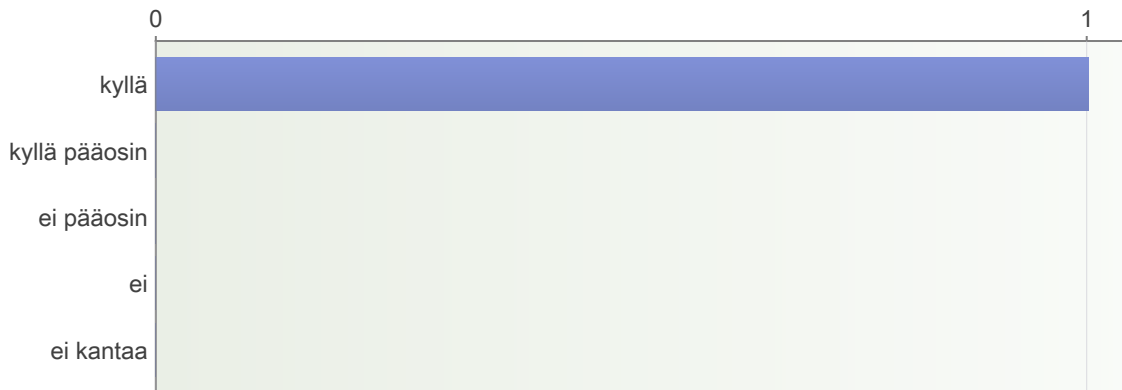

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

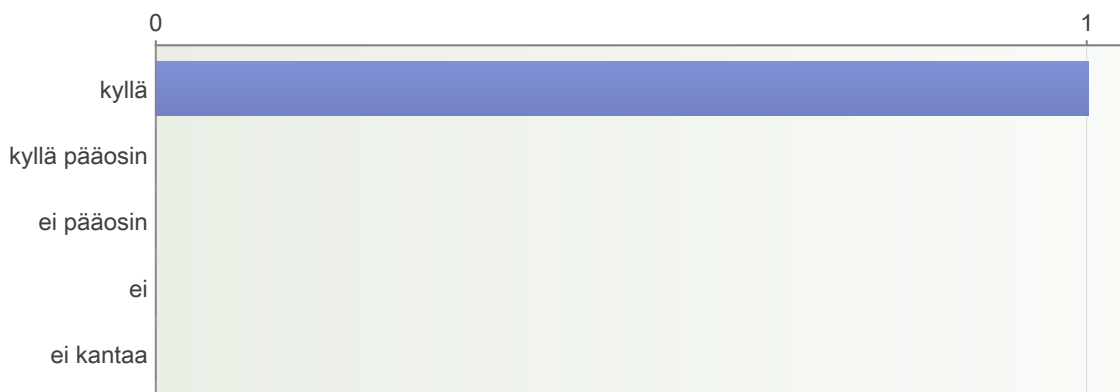

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

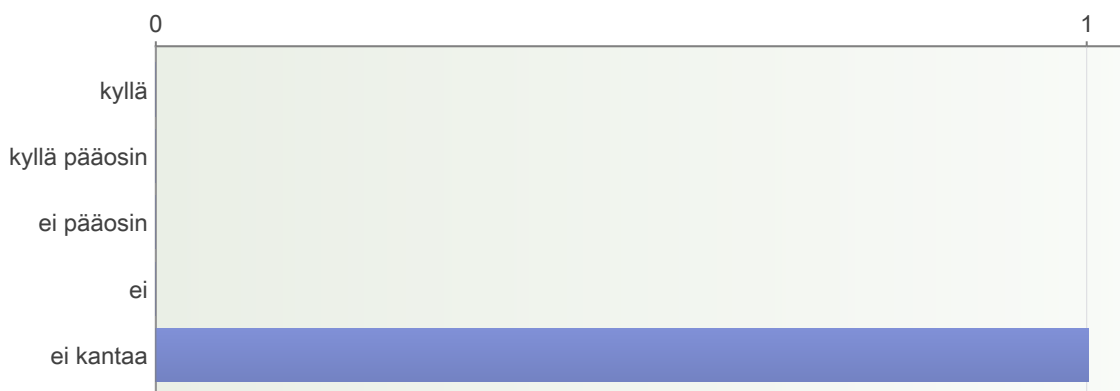

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

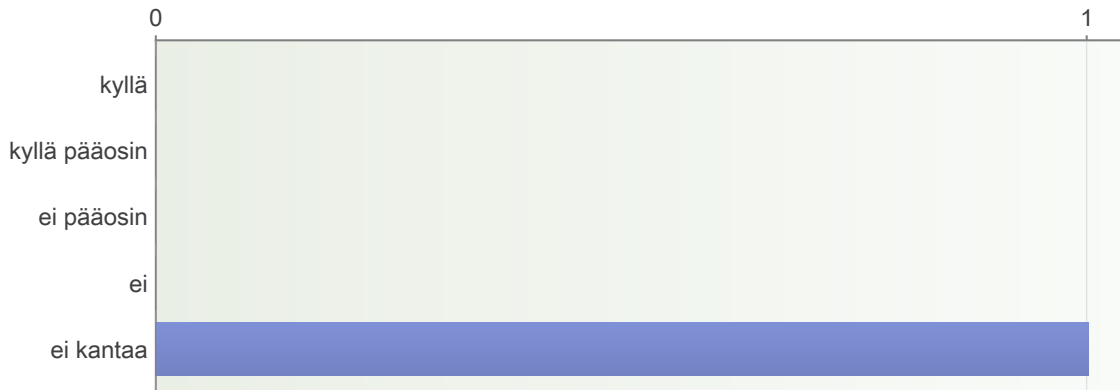

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

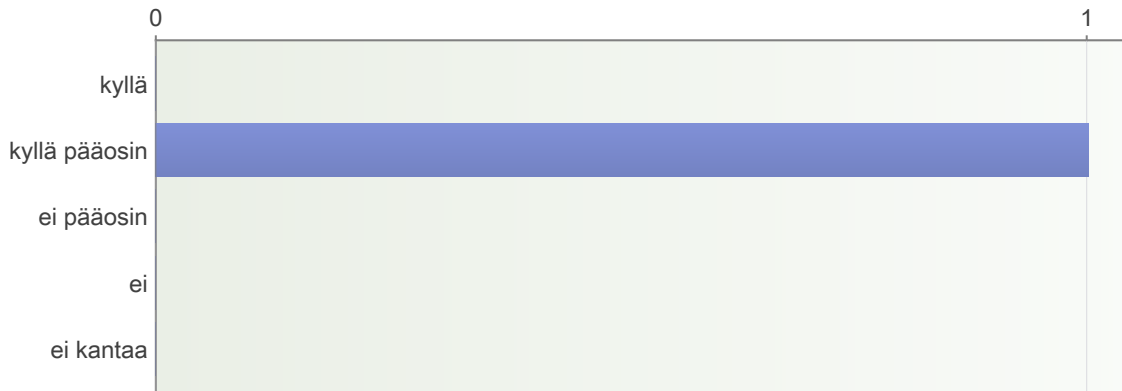

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

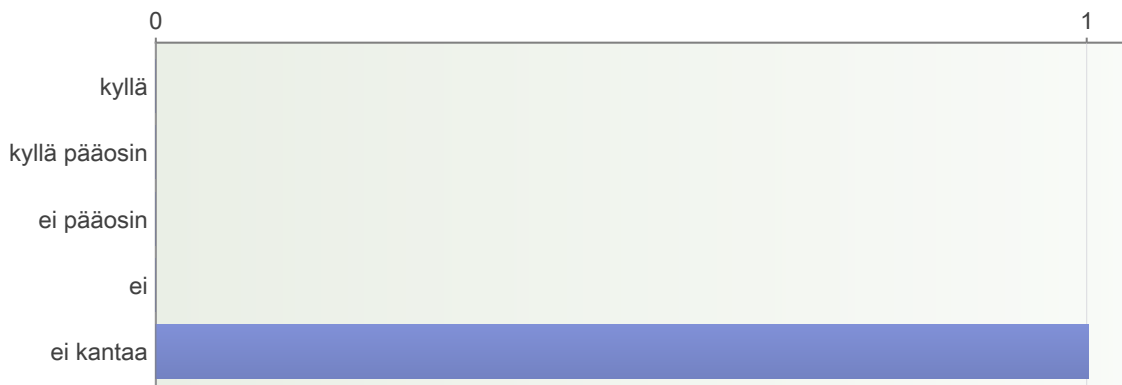
Vastaajien määrä: 1

- Vaatimukset kustannusrakenteen avaamisesta (57 §) ja maakohtaisesta raportoinnista ovat kohtuuttomia. Valvonnan toteuttamiseksi virallisten tilinpäätöstietojen ja hintojen ilmoittaminen tulee riittää.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

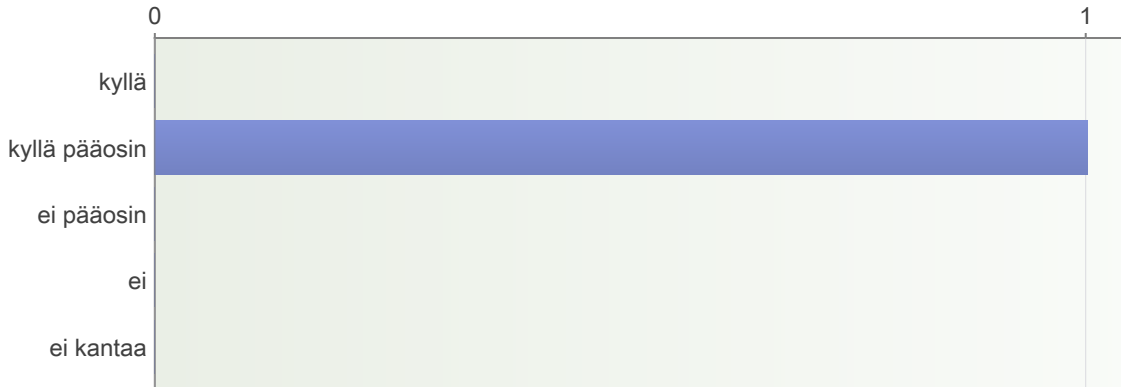

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

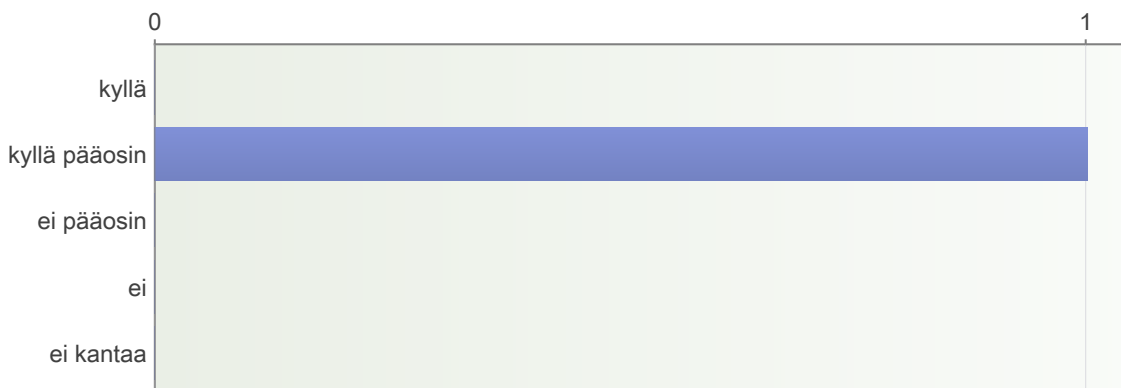
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksessä tulee selkiyttää sitä, miten ja millä perusteilla asiakassetelipalveluja tuottava voi periä asiakkaalta lisähintaa esim. laadukkaammasta tuotteesta tai vakiopalvelua laajemmasta palvelusta.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

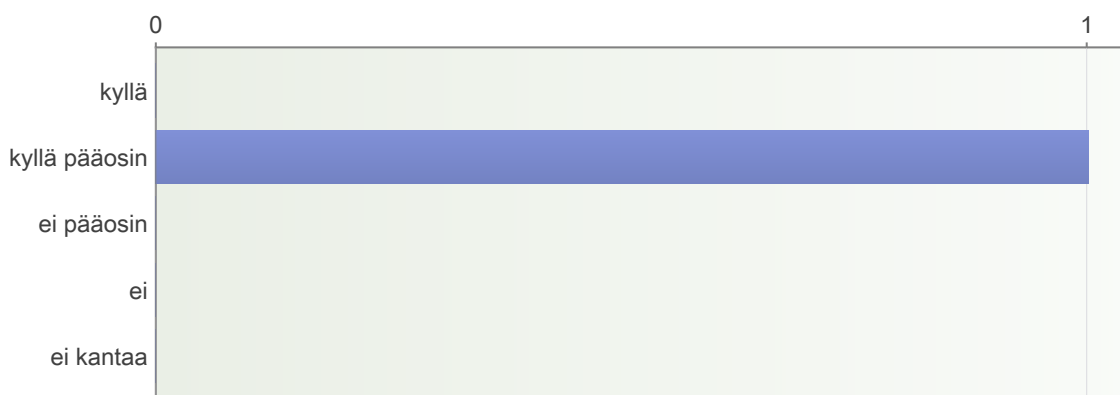
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ei täysin, koska maakunnan liikelaitokset eivät maksa veroja yksityisten toimijoiden kanssa yhdenmukaisella tavalla. Lakiesityksen mukaan maakunta on verovelvollinen suoran valinnan palvelujen tuottamasta tulosta valtiolle ja kunnille, mikä on kannatettava asia. Arvonlisäveron osalta on varmistettava mahdollisimman pitkälle yhdenvertainen käsittely. Mikäli maakuntien liikelaitosten yritysten kanssa yhdenvertaista arvonlisäverokohtelua ei muuten voida järjestää, tulee yksityisille toimijoille suunnata liikelaitosten nykyistä arvonlisäveroetua vastaava laskennallinen arvonlisäverokorvaus.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

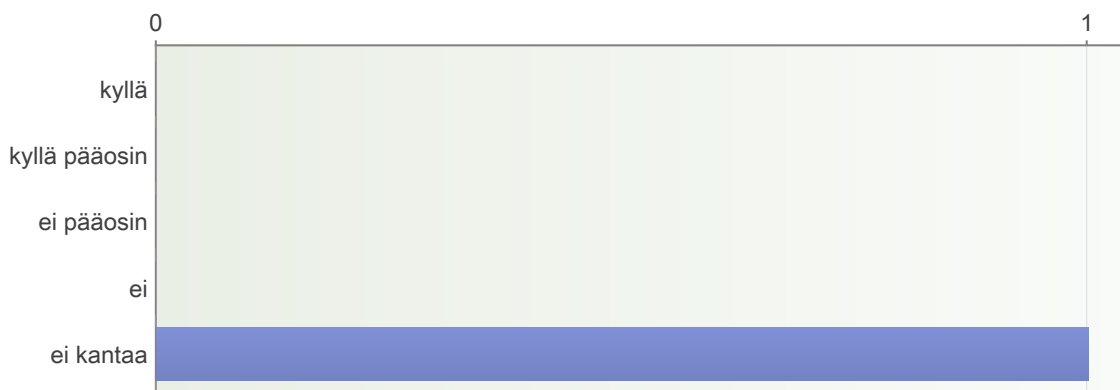

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

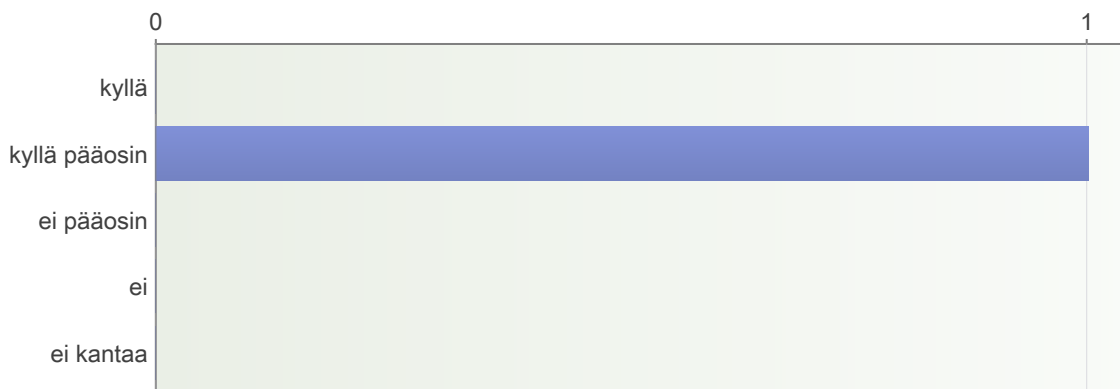

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

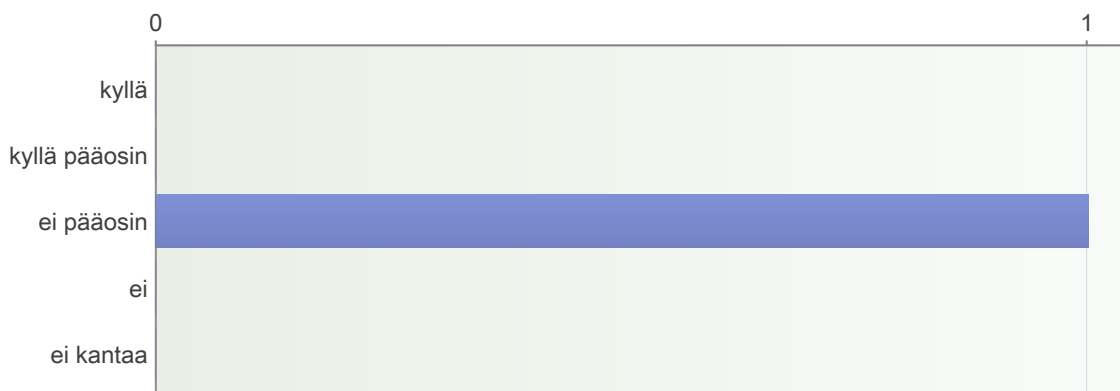
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Nykymuodossaan lakiesitys ei riittävästi turvaa yhteen erikoisalaan keskittyneiden yksityisten tuottajien toimintaedellytyksiä mm. silmäterveyspalveluissa. Yritysten kiinnostus ja mahdollisuudet ryhtyä palveluntuottajiksi edellyttävät käytännössä riittävän suppeata palveluvalikoimaa sekä kohtuullista palveluiden tuottamisesta maksettavaa korvausta vastuisiin suhteutettuna.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

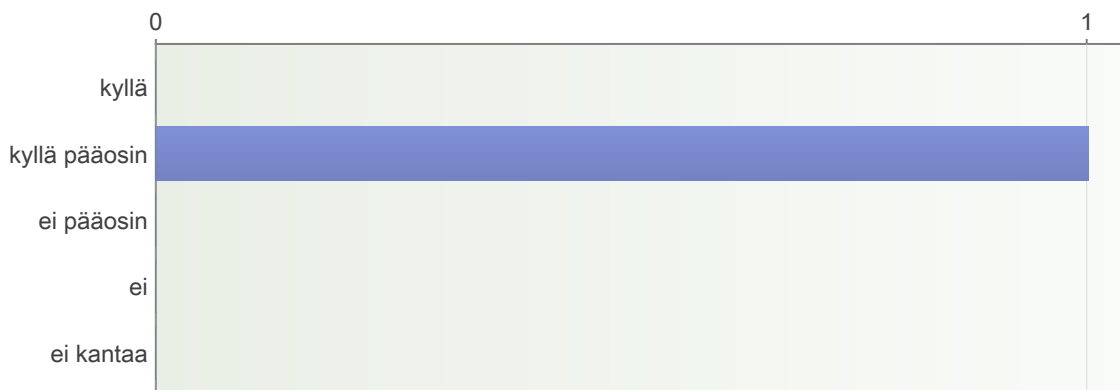
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskuksiin esitetty suppea palveluvalikoima, sekä asiakaseteleiden ja henkilökohtaisen budjetin myötä lisääntyvät asiakkaiden valinnanmahdollisuudet lisäävät pienten ja paikallisten toimijoiden edellytyksiä palveluntuottajina. Mikäli kaavailtu sote-keskuksen palveluvalikoima silmälääkärivastaanottoineen kuitenkin toteutuu, esitys ei anna silmäterveyden peruspalvelujen pienille tuottajille edellytyksiä toimia. Yksityisen ammatinharjoittajasilmälääkärin kanssa palveluita tuottavan optikkoliikkeen on käytännössä mahdoton päästä maakuntien liikelaitosten ja valtakunnallisten terveyspalveluyritysten sote-keskusmarkkinaaan palveluita tuottamaan.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Silmäterveyden peruspalveluiden osalta ei lakiesitystä laatiessa tietojemme mukaan ole tehty minkäänlaista vaikutusarviota. Koko maata kattavassa optikkoliikiverkostossa Silmäterveyden peruspalveluja käyttää miljoona kansalaista vuodessa. Silmäterveyden palvelujen sisällyttäminen Sote-keskusten tarjoamiin palveluihin ei ole arvioitu riittävästi.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Pelkästään silmäterveyspalveluiden keskittyneiden tuottajan asemaa uudistus heikentää lukuun ottamatta kaihikirurgiaan keskittyneitä toimijoita. Viranomaisvaatimusten myötä optikkoliikkeet ovat tehneet suuria investointeja esim. Kantaan liittymisessä luottaen siihen, että voimme jatkossakin olla Silmäterveyden peruspalvelujen tuottaja Soteen siirtyessä. Laajentamalla Silmäterveyden palvelut Sote-keskusten tarjoamiin palveluihin tulee väistämättä heijastumaan kykyymme investoida silmäterveyden palvelujen kehittämiseen sekä kykyymme jatkossa työllistää nykyiset noin 1200 näkemisen ja silmäterveyden ammattilaista ja ammatinharjoittajaa.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- Silmäterveyden peruspalvelut voidaan lakiluonnoksessa suunniteltua taloudellisemmin, saavutettavammin ja vaikuttavammin tuottaa sote-keskuksen sijaan asiakasetelein nykyisessä, valmiiksi valtakunnallisessa optikko-silmälääkäri -palveluverkostossa. Se edellyttää silmätautien poistamista valinnanvapauslakiluonnoksen 18 §:n erikoisalaluettelosta ja niiden lisäämistä 24 §:n 1 momentin 11 kohdan yksityiskohtaisiin perusteluihin, gynekologian rinnalle.